

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

nota

Directieraad RIVM

A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

KvK Utrecht 30276683

T (10)20
10120 rivm.nl

Nota nummer

Datum
28 mei 2020

Betreft	Communicatiebulletin 28 mei 2020
Auteur	
Afgestemd met	
Besluit	Nee
IDocument	n.v.t.
Medezeggenschap	n.v.t.
Gevolgen voor ROS	n.v.t.
Bijlage(n)	

De teksten in het communicatiebulletin geven in de meeste gevallen letterlijk weer hoe media over het RIVM en/of RIVM-onderwerpen berichten. Dit is niet per definitie het standpunt of de zienswijze van het instituut.

(Nieuwe) ziekten en resistenties (zoönosen)

Nieuwe coronavirus

- Op donderdag 28 mei veel aandacht voor uitspraken van premier Rutte in het 'oploopje' van woensdag 27 mei. Met name het mogelijk openen van sportscholen, sauna's en casino's. Minister De Jonge heeft ook gesproken over de bezoekregeling in verpleeghuizen. Hij zei niet uit te sluiten dat bewoners al voor 15 juli weer meerdere mensen op bezoek kunnen krijgen. Dat is besloten in het corona-crisisberaad van het kabinet (MCCb). In mindere mate aandacht voor besluiten om de zomervakantie het liefst uit te stellen en dat de corona-app in juni getest gaat worden.
- Aandacht voor onderzoek van UvA waaruit blijkt dat dat kleine hoestdruppeltjes minutenlang in de lucht blijven hangen. Het nieuwsbericht van UvA is in de ochtend van 28 mei door veel media opgepakt.
- Blijvend veel aandacht voor de vleessector, veelal over vleesverwerker Vion waar medewerkers besmet zijn geraakt. Op woensdag 27 mei is de locatie in Apeldoorn vanwege het niet naleven van de maatregelen. Eerder deze week zijn er artikelen gepubliceerd over dit onderwerp met diverse invalshoeken: bijvoorbeeld of het bewerkte vlees nog te consumeren is, hoe de sector medewerking verleent aan onderzoek, of dit nieuwe brandhaarden zijn en hoe om te gaan met besmette arbeidsmigranten. Hetzelfde geldt voor nertsenhouderijen. De Telegraaf vroeg zich dinsdag 26 mei af of nertsenhouderijen een kweekvijver voor corona is.

- In aanloop naar het Pinksterweekend besteden media meer aandacht aan de eventuele drukte, hierbij wordt teruggekeken op hoe Veiligheidsregio's hierop hebben gehandhaafd tijdens de afgelopen feestdagen (Pasen, Koningsdag, Bevrijdingsdag en Hemelvaart) en hoe dit in het komende weekend gaat plaatsvinden. Handhaving blijft een veel beschreven onderwerp door de media, waarbij veel geschreven wordt over 'rammelende coronaregels', de uitrusting van buitengewoon opsporingsambtenaren en veel oproepen om bekeuringen niet te betalen en in verzet te komen.

Cijfers Nederland (woensdag 27 mei 2020)

Het totaal aantal positief geteste patiënten: 45.768* (+190)

Het totaal aantal gemelde patiënten opgenomen (geweest) in het ziekenhuis: 11.697 (+7)

Het totaal aantal gemelde overleden patiënten: 5.871** (+15)

Het getal tussen haakjes is het verschil ten opzichte van de vorige dag;

*Het werkelijke aantal besmettingen met het nieuwe coronavirus ligt hoger dan het aantal dat hier genoemd wordt. Dit komt omdat niet iedereen met mogelijke besmetting getest wordt;

** Er is een vertraging tussen de dag van overlijden en de dag dat overlijden gerapporteerd wordt.

Voor meer informatie over en duiding van de cijfers, hierbij de link naar de actuele pagina van het RIVM: <https://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/actueel>

Cijfers ECDC (woensdag 27 mei 2020)

Aantal besmette personen wereldwijd: 5.555.737

Aantal besmette personen in Europese Unie (incl. Verenigd Koninkrijk): 1.368.974

Aantal overleden personen wereldwijd: 350.212

Aantal overleden personen in Europese Unie (incl. Verenigd Koninkrijk): 161.917

(10)(2e) staat op donderdag 28 mei het radioprogramma Spraakmakers te woord op de resultaten uit de tweede onderzoek ronde van de Corona Gedragsunit. UvA-natuurkundigen en medisch onderzoekers hebben met behulp van laserlichttechnieken ontdekt dat kleine hoestdruppeltjes minutenlang in de lucht blijven hangen, speciaal in ruimtes die niet of slecht worden geventileerd. Goede ventilatie in publieke ruimtes, bijvoorbeeld in het openbaar vervoer en in verzorgingshuizen, is daarom van cruciaal belang om verdere verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. De onderzoeksresultaten zijn op donderdag 28 mei gepubliceerd in het wetenschappelijke tijdschrift 'The Lancet Respiratory Medicine'. De UvA heeft hier een nieuwsbericht over gepubliceerd. Inmiddels heeft NOS hier een artikel aan gewijd. Hierbij de link naar het UvA-nieuwsbericht: <https://www.uva.nl/content/nieuws/persberichten/2020/05/goede-ventilatie-cruciaal-voor-coronabestrijding.html?cb>

Artikelen donderdag 28 mei:

versie: 0.1

Status: Concept

Pagina 2 van 1

Algemeen Dagblad: Duizenden Nederlanders die corona hadden, houden mogelijk blijvend letsel aan hun longen. De longinhoud kan duidelijk minder worden en de opname van zuurstof is in ernstige gevallen veel slechter dan normaal. Daarvoor waarschuwt de voorzitter van de Nederlandse Vereniging van Artsen voor Longziekten en Tuberculose (Nvalt) Leon van den Toorn: <https://www.ad.nl/binnenland/duizenden-patienten-houden-klachten-na-corona-soms-kunnen-mensen-geen-2-meter-meer-lopen~a5c20d2b/>

De Telegraaf: PvdA'er Martin van Rijn moet zijn tijdelijke ministerschap niet verlengen. Dat vinden PvdA-kopstukken: <https://www.telegraaf.nl/nieuws/1088438814/pvd-a-ers-van-rijn-moet-stoppen>

De politie in Apeldoorn heeft woensdagmiddag een slachterij van vleesverwerker Vion in Apeldoorn afgesloten, omdat het vervoer van medewerkers niet volgens de richtlijnen van de RIVM waren. Er zaten te veel mensen op elkaar gepakt in de busjes:

<https://www.telegraaf.nl/financieel/1754609534/slachtreus-vion-lapt-vervoersafspraken-aan-zijn-laars>

De Volkskrant: Nederlands 'nertsenhoofdstad' Gemert-Bakel is een brandhaard van het coronavirus geworden. Dus heeft de gemeente een motie aangenomen die minister Schouten oproept hard in te grijpen: <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/heel-gemert-bakel-inclusief-cda-wil-ruiming-besmette-nertsenbedrijven~b1e60a49/>

Artikelen woensdag 27 mei:

NRC: Vanaf volgende week rijden trein, bus en metro weer op volle sterkte. Spannend voor de vervoerders. Reizigersgedrag is onvoorspelbaar: <https://www.nrc.nl/nieuws/2020/05/26/het-ov-wordt-een-groot-experiment-a4000882>

Met argusogen kijkt de WHO naar de versoepeling van het coronabeleid in landen die het ergste achter de rug lijken te hebben. Europa, Noord-Amerika en Zuidoost-Azië kregen maandag een speciale waarschuwing van Mike Ryan, directeur noodsituaties. Denk niet te makkelijk dat je er al bent, zei hij tijdens een persconferentie vanuit Genève:

<https://www.nrc.nl/nieuws/2020/05/26/who-eerste-golf-lang-niet-voorbij-a4000900>

Trouw: Een relatief kleine groep leerkrachten en medewerkers van de kinderopvang in Nederland heeft Covid-19, zo blijkt uit cijfers van het RIVM na drie weken testen. Dat geeft vertrouwen, hoopt vakbond AOb: <https://www.trouw.nl/binnenland/99-onderwijs-en-opvangmedewerkers-besmet-met-covid-19~b5f11d07/>

In de maand februari oogt minister Bruins rustig, zijn toon is weinig alarmerend als het het nieuwe coronavirus betreft. Andere landen gaan al wel over tot maatregelen. Hebben we het virus die maand onderschat? Deskundigen zeggen van niet. Het gloednieuwe virus overdonderde ons allen: <https://www.trouw.nl/binnenland/achteraf-had-carnaval-misschien-geschrapt-moeten-worden-maar-achteraf-is-het-makkelijk-praten~b546f9f0/>

Artikelen dinsdag 26 mei:

Algemeen Dagblad: Een ruime meerderheid van de leraren ziet een volledige heropening van basisscholen niet zitten. Ze stellen dat de hygiënemaatregelen en 1,5 meterregel nu al nauwelijks zijn te handhaven in halve klassen. Dat blijkt uit een peiling van de grootste onderwijsbond AOb die door bijna achtduizend leden is ingevuld:

<https://www.ad.nl/binnenland/meerderheid-leraren-ziet-volledige-heropening-basisscholen-niet-zitten~a61609a5/>

Nederlandse ziekenhuizen hebben de afgelopen weken twintig kinderen behandeld voor een zeldzame ontstekingsziekte. Ze hadden verschijnselen van de ziekte van Kawasaki. Elf van hen bleken ook antistoffen tegen het nieuwe coronavirus in hun bloed te hebben, wat betekent dat ze die ziekte onlangs hebben gehad:

<https://www.ad.nl/binnenland/twintig-kinderen-behandeld-voor-kawasaki-elf-hadden-ook-corona~ab15a56b/>

Vleesverwerker Vion wil dat de GGD alle medewerkers van het bedrijf meermalen preventief op corona gaat testen. De Vion-vestiging in Groenlo is onlangs gesloten nadat 147 van de 657 medewerkers positief bleken, zonder dat zij klachten hadden. Vion neemt daarnaast aanvullende maatregelen zoals onderzoek naar de woonsituatie, grotere bussen en ruimere werktijden: <https://www.destentor.nl/apeldoorn/vion-alle-medewerkers-van-nederlandse-slachthuizen-testen-op-corona~ac9d7b69/>

De Brabantse ziekenhuizen zijn nog lang niet voldoende hersteld om een tweede golf coronapatiënten aan te kunnen, waarschuwt directeur Bredase Amphia ziekenhuis Olof Suttorp:

<https://www.ad.nl/binnenland/brabantse-ziekenhuizen-houden-hun-hart-vast-voor-versoepelingen-onze-mensen-zijn-echt-kapot~a889cfeb/>

De Telegraaf: Verandert de nertsenhoudery in een nieuwe kweekvijver voor corona? Na de nieuwe besmetting van mensen op pelsdierbedrijven houdt die vraag virologen en politici bezig. Ook katten gaan niet vrijuit. Hoe veilig zijn we nog in de buurt van dieren:

<https://www.telegraaf.nl/nieuws/998428551/nerts-aan-wieg-van-covid-20>

In nog geen drie weken tijd hebben al meer dan 1000 basisschoolleraren zich laten testen op corona. Dat blijkt uit gegevens van de GGD GHOR. De instantie mag niet zeggen hoeveel leraren positief testten: <https://www.telegraaf.nl/nieuws/605017290/duizend-leraren-getest-het-lijkt-goed-te-gaan>

Veel verzorgings- en verpleeghuizen hebben hun deuren nog niet geopend voor persoonlijk bezoek. Na een geslaagde pilot mocht dat onder bepaalde, strenge voorwaarden, maar veel instellingen lijken nog niet klaar voor bezoek aan bewoners:

<https://www.telegraaf.nl/nieuws/1142278108/koude-douche-veel-verpleeghuizen-houden-deuren-nog-gesloten>

Trouw: Dat veel medewerkers van de Vion-slachterij in Groenlo zijn besmet met het coronavirus verbaast vakbonden niets:

<https://www.trouw.nl/economie/hoe-de-corona-uitbraak-bij-slachterbij-vion-in-groenlo-ontstond-vakbonden-hebben-wel-een-idee~b5b7e3c6/>

De Volkskrant: De GGD Noord- en Oost-Gelderland heeft er zijn handen vol aan. 147 van de 657 werknemers van een vleesverwerkingsbedrijf in Groenlo zijn positief getest op corona. Deze regionale gezondheidsdienst

brengt nu in kaart met wie ze recentelijk nauw contact hebben gehad:

<https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/de-fabriek-als-besmettingshaard-een-hoofdpijndossier-voor-ggd-s~b0c4eeb1/>

Als er één persoon is die weet hoe het is gesteld met het aantal ic-bedden voor coronapatiënten in Nederland, is het (10)(2e) C (10)(2e). De bestuursvoorzitter van het Erasmus MC leidt vanuit zijn ziekenhuis de coördinatie van de urgente coronazorg: <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/ernst-kuipers-de-man-van-de-vrije-ic-bedden~b92ec22d/>

Overige artikelen:

Nederland krijgt steeds meer vrijheid, maar daarmee stijgt ook de kans op een nieuwe corona-uitbraak. Belangrijk dus om nieuwe besmettingen zo snel mogelijk op te sporen. De 25 Gemeentelijke Gezondheidsdiensten spelen daarbij een cruciale rol. Het Nederlandse kabinetsbeleid in de huidige coronacrisis is 'maximaal controleren', wat in de kern neerkomt op 'gecontroleerde verspreiding'. Het is een wijziging van het aanvankelijke beleid om te komen tot groepsimmunitet, zoals geformuleerd door premier Mark Rutte op 16 maart. Maar de focus op verspreiding is gebleven en dat maakt het kabinetsbeleid onrechtmatig. Dat zegt advocaat Duco Boers in een artikel.

"Er werd te lange tijd blind gevaren op de adviezen van het OMT" zegt

(10)(2e) (hoofd microbiologie en infectiebestrijding van het UMC Groningen) in een interview met ScienceGuide. In het interview is teruggeblikt op de eerste maanden van de aanpak van het virus. Hierbij de link naar het artikel: <https://www.scienceguide.nl/2020/05/er-werd-te-lange-tijd-blind-gevaren-op-de-adviezen-van-het-omt/>

De Duitse viroloog (10)(2e) stelt dat in de bestrijding van corona nog meer de nadruk moet komen op het ventileren van afgesloten ruimtes. Volgens (10)(2e) is het luchten zelfs belangrijker dan handen wassen en desinfecteren. (10)(2e) deed zijn uitspraak maandagochtend in gesprek met een Duits radiostation. Dit naar aanleiding van een weekend met nieuwe coronagevallen in onder andere een restaurant in Leer. Dagblad van het Noorden heeft hier een artikel aan gewijd: <https://www.dvhn.nl/extra/Duitse-topviroloog-Luchten-van-ruimtes-nog-belangrijker-dan-handen-wassen-25696036.html>

Nu het coronavirus rondwaart en de economie op instorten staat, moet de wetenschap verlossing brengen. Maar krijgen de onderzoekers daarmee hun oude status van alwetters terug? Het Parool heeft hier een artikel aan gewijd: https://www.parool.nl/nederland/keert-het-vertrouwen-in-de-wetenschap-terug-mensen-denken-wat-een-geklungel~b9ed27cf/?utm_campaign=shared_earned&utm_medium=social&utm_source=email

Nederlandse onderzoekers gaan een Europees project leiden met het doel de werkzaamheid en veiligheid van corona vaccins te bewaken. Het project moet er voor zorgen dat een Europees systeem hiervoor tijdig gereed is. Samen met vele Europese onderzoekers wordt afgesproken hoe gezamenlijk deze bewaking wordt uitgevoerd. Het project wordt geleid door het Universitair Medisch Centrum Utrecht en de Universiteit Utrecht. Ook het RIVM, Bijwerkingencentrum Lareb en het PHARMO Instituut hebben een belangrijke rol. Het Europees Geneesmiddelen Agentschap publiceert op maandag 25 mei hier een nieuwsbericht over.

Artikelen maandag 25 mei 2020

Verpleeghuizen blijken op grote schaal te zijn opgescheept met ondeugdelijke mondkapjes. Deze site liet 25 medische mondkapjes testen die worden gebruikt op corona-afdelingen in verpleeghuizen in het hele land. Daarvan kwamen er maar liefst twaalf niet door de test. Zo bericht het Algemeen Dagblad: <https://www.ad.nl/binnenland/veel-falende-mondkapjes-in-verpleeghuizen-schandalig-we-zijn-besodemieterd~a91dfea5/>

Als de terrassen op 1 juni weer opengaan, is het toch toegestaan voor twee mensen, of een huishouden met meer personen, om binnen 1,5 meter van elkaar te zitten. Dat blijkt uit het nieuwe protocol voor horeca, dat Koninklijke Horeca Nederland (KHN) heeft gepubliceerd:

<https://www.ad.nl/ad-werkt/horecaprotocol-aangepast-toch-met-twee-mensen-binnen-1-5-meter-en-proef-met-schotten~a9847688/>

Bedrijven en werknemers in de slachtsector willen dat het kabinet meer maatregelen neemt om een dreigende besmettingsgolf te voorkomen:

<https://www.ad.nl/binnenland/noodkreet-uit-slachterijen-is-het-nog-wel-veilig-om-te-gaan-werken~a1af5e5b/>

Gezondheidsminister Hugo de Jonge beticht hij van het 'wekken van verkeerde verwachtingen', virologen van 'onbescheidenheid'. „Ze hebben alleen doden en IC-bedden geteld. Alsof dat het enige is dat er toe doet.” Hoogleraar ouderengeneeskunde Marcel Olde Rikkert kraakt harde noten over hoe Nederland tot nu toe is omgegaan met het virus, zijn ouderen en met de jongere generaties: <https://www.ad.nl/binnenland/keiharde-kritiek-op-corona-aanpak-ze-hebben-alleen-doden-en-ic-bedden-geteld~a8de9ac0/>

Drie maanden nadat de WHO Europa uitriep tot epicentrum van de coronapandemie, lijkt de virusbrand voorlopig onder controle. De sterftecijfers keren terug naar normaal en landen kijken hoe groot de schade is bij de burens. Maar wat zegt dat? Heeft een land met een hoog aantal sterfgevallen gefaald?: <https://www.trouw.nl/nieuws/heeft-een-land-met-veel-doden-gefaald~bbdec83f/>

Nederland moet overwegen om herstelde coronapatiënten in te zetten in de zorg voor kwetsbare groepen. De kans is immers groot dat ex-patiënten in elk geval tijdelijk gevrijwaard zijn van het virus. ⁽¹⁰⁾⁽²⁹⁾ arts-microbioloog en senioronderzoeker bij Sanquin, is in elk geval om: <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/hoogleraar-durf-te-experimenteren-met-het-voordeel-dat-immuniteit-kan-bieden~bb48e5e5/>

Artikelen weekend van 23 mei 2020:

Aandacht vanuit diverse landelijk media voor de tweede onderzoeksrunde van de Corona Gedragsunit:

<https://www.telegraaf.nl/nieuws/1423720697/coronaregels-naleven-lijkt-steeeds-moeilijker> <https://www.trouw.nl/binnenland/de-anderhalve-meter-is-een-sociaal-dilemma-geworden-zo-ga-je-er-het-beste-mee-om~bb93c1a7/>

(10)(2e) was zondag 24 mei namens de unit te gast bij Op1:

http://www.npostart.nl/op1/24-05-2020/POW_04672759

De wetenschap heeft het er maar druk mee. De uitbraak van het nieuwe coronavirus leidt tot een ware vloedgolf van geleerde publicaties. Alles wordt bestudeerd en beschreven: hoe muteert het genoom van het virus, wie heeft er afweerellen en wie niet, hoe verspreidt de ziekte zich, hoeveel doden gaan er vallen, wat zijn kansrijke behandelmethodes? Er zijn inmiddels meer artikelen verschenen dan een mens kan lezen:

<https://www.nrc.nl/nieuws/2020/05/22/zet-er-corona-op-en-je-onderzoek-krijgt-aandacht-a4000491>

Ook buiten kunnen we het virus aan elkaar overdragen:

<https://www.nrc.nl/nieuws/2020/05/22/ook-buiten-kunnen-we-het-virus-aan-elkaar-overdragen-a4000510>

Juist nu het goed gaat, ligt een nare verrassing op de loer:

<https://www.nrc.nl/nieuws/2020/05/22/juist-nu-het-goed-gaat-ligt-een-nare-verrassing-op-de-loer-a4000497>

De klassieke complotdenker is een wijsneus, de hedendaagse complotdenker gaat het om het gevoel. Hysterie ligt altijd vlak onder de oppervlakte, meent Bas Heijne:

<https://www.nrc.nl/nieuws/2020/05/22/het-complot-dat-ben-ik-a4000519>

Het RIVM had in eerste instantie weinig aandacht voor de singles bij de coronaregels. Dat veranderde na een opiniestuk van Linda Duits. „Onze regering is niet erg seks-positief.“:

<https://www.nrc.nl/nieuws/2020/05/22/seksbuddy-is-een-keurige-accurate-beschrijving-a4000540>

Q-koorts

Op maandag 25 mei promoveerde (10)(2e) op haar proefschrift "Q fever in the Netherlands Occupational exposure, pregnancy outcomes and chronic Q fever screening". Een éénmalige screening van risicopatiënten lijkt de beste manier om chronische Q-koorts op te sporen. Dit blijkt uit promotieonderzoek van (10)(2e) waarin zij ook de kosteneffectiviteit van deze strategie heeft onderzocht. Ook heeft zij onderzoek gedaan naar negatieve effecten op de zwangerschap en hoe vaak veehouders en studenten diergeneeskunde besmet zijn geraakt door Q-koorts.

Bacteriofagen

Het televisieprogramma Dokters van Morgen gaat op maandag 25 mei aandacht besteden aan bacteriofagen. Dit onderwerp is al vaker door het programma behandeld. Het RIVM is niet gevraagd om een bijdrage. Dit is in het verleden wel gebeurd. Hierbij de link naar het artikel ter aankondiging van de uitzending:

<https://zorgnu.avrotros.nl/uitzendingen/uitzending/item/wanneer-worden-bacteriofagen-toegelaten-in-nederland-dokters-van-morgen-25-05-2020/>

Bevolkingsonderzoeken

Hielprik

Een nieuwe bloedtest van het UMC Utrecht kan honderden zeldzame ziekten tegelijk aantonen. Daardoor kunnen onder meer stofwisselingsziekten vaak al bij pasgeboren kinderen worden herkend. Met de test kan het langdurig uitproberen van medicijnen worden voorkomen. Het Financieel dagblad heeft op donderdag 28 mei een artikel gewijd aan deze test. Artikel is als bijlage toegevoegd.

Luchtkwaliteit

CO2

Door de coronacrisis hoeven de driehonderd meest vervuilende bedrijven in Nederland voorlopig amper CO2-belasting te betalen. Het kabinet heeft dit toegezegd aan de industrie. In het vorig jaar gesloten klimaatakkoord was afgesproken dat de industrie vanaf 2021 te maken zou krijgen met een alomtegenwoordige CO2-heffing. Veel landelijke media hebben hier aandacht aan besteed op dinsdag 26 mei.

Stikstof - Boerenprotest

Op dinsdag 26 mei heeft medialogica de uitzending over het boerenprotest uitgezonden. Aan deze uitzending heeft (10)(2e) een bijdrage geleverd. Hierbij de link naar de uitzending: <https://www.human.nl/medialogica/kijk/afleveringen/2020/aflevering-2.html>

NRC heeft een artikel gewijd aan deze uitzending:

<https://www.nrc.nl/nieuws/2020/05/27/journalistiek-kuddegedrag-a4000912>

De boerenlobby dreigt zichzelf door onderlinge onenigheid volstrekt buitenspel te zetten in de politieke discussie en daarmee onnodig economische schade op te lopen, zeggen betrokkenen bij de landbouwsector. Zo berichtte De Telegraaf op woensdag 27 mei: <https://www.telegraaf.nl/financieel/835012348/verdeeldheid-funest-voor-boerenlobby>

Vorige week is er door diverse media aandacht besteed aan Farmers Defence Force. Het bestuur van de actiegroep is uit elkaar gevallen. Hierbij de link naar een artikel van Algemeen Dagblad: <https://www.ad.nl/binnenland/boeren-rollebollend-over-straat-bestuur-farmers-defence-force-valt-uiteen~a2b6c74f/?referrer=https://newsroom.minienw.nl/nieuws/1275491/>

Giftige stoffen

Tabak

Jongeren beschouwen rokers als paria. Het leeuwendeel wil liefst niet met een roker naar bed en vindt een sigaret opsteken verre van stoer, blijkt uit nieuw onderzoek van I&O Research in opdracht van de Gezondheidsfondsen voor Rookvrij (Hartstichting, KWF, Longfonds). De meerderheid van de jeugd is zelfs voor een totaalverbod op roken. Het Algemeen Dagblad heeft op donderdag 28 mei aandacht besteed aan deze onderzoeksresultaten: <https://www.ad.nl/gezond/onderzoek-jongere-wil-geen-seks-met-roker~ae3e8015/>

Op zondag 31 mei is het World No Tobacco Day, een initiatief van de WHO. Het RIVM besteedt die dag hier aandacht aan door middel van een tweet.

Straling

5G

De overheid mag doorgaan met de uitrol van 5G, het snelle mobiele internet. De eis van stichting Stop5GNL dat de veiling van mobiele frequenties en de verdere aanleg van 5G door telecombedrijven verboden moet worden, is maandag 25 mei afgewezen in de rechtbank in Den Haag. De rechter vindt dat de staat voldoende rekening houdt met de gezondheidsrisico's van straling. Diverse media hebben op maandag 26 en dinsdag 26 mei aandacht besteed aan deze uitspraak. Het RIVM en onderzoek van het RIVM is in vrijwel alle artikelen genoemd, maar persvragen heeft het RIVM niet ontvangen.

Op maandag 25 mei 2020 doet de rechtbank Den Haag uitspraak in het kort geding van stichting Stop5GNL tegen de Staat. Betrokkenen van het RIVM volgen de uitspraak en zijn voorbereid op eventuele vragen van de media.

Zonkracht

Op vrijdag 29 mei publiceert het RIVM een nieuwsbericht waarmee gewaarschuwd gaat worden voor zonkracht en UV in het aankomende Pinksterweekend. De Telegraaf heeft hier, zonder te weten dat er gewaarschuwd gaat worden, al over gebeld. Op donderdag 28 mei staat (10)(2e) de krant te woord.

Overig

Droogte

Op donderdag 28 mei veel aandacht vanuit media voor droogte. In artikelen komen diverse experts en waterbestuurders aan het woord met tips hoe burgers om zouden moeten gaan met (drink)water en wat we als maatschappij moeten doen om een droogte record te voorkomen. Algemeen dagblad: <https://www.ad.nl/binnenland/extreme-droogte-maak-drinkwater-duurder-bij-extra-gebruik~a98da715/> De Telegraaf: <https://www.ad.nl/binnenland/extreme-droogte-maak-drinkwater-duurder-bij-extra-gebruik~a98da715/>

In een artikel in het Algemeen Dagblad pleiten wetenschappers, waterschappen en drinkwaterbedrijven voor fundamentele hervormingen van het watersysteem in Nederland:

<https://www.ad.nl/binnenland/snakken-naar-regen-grootste-droogte-in-ruim-40-jaar~a5936f6c/>

Vlieggedrag

Vandaag verschijnen twee rapporten van het Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid (KiM), die het kabinet inzicht geven in welke groepen veel op vliegvakantie gaan en hoe vliegen beperkt kan worden. Oververtegenwoordigd zijn jongeren tussen de 25 en 34 jaar, vaak hoogopgeleid, met hoge inkomens in en rond de grote steden. Opmerkelijk, omdat jonge stedelingen vaak ook milieubewust zijn. 40 procent van de mensen die meededen aan het onderzoek zei milieubewust te zijn, maar dit was niet terug te zien in hun vlieggedrag.

Biodiversiteit

Het verlies aan biodiversiteit is niet afgewend door dertig jaar natuurbeleid, blijkt uit onderzoek van Trouw. De natuur is nog even versnipperd en soorten gaan in Nederland nog steeds achteruit. De krant heeft op donderdag 28 mei hier een artikel aan gewijd:

<https://www.trouw.nl/duurzaamheid-natuur/dertig-jaar-beleid-heeft-de-natuur-niks-opgeleverd~b2b35cb6/>

Eikenprocessierups

Het Algemeen Dagblad vraagt zich in een artikel op maandag 25 mei af of de bestrijding van de eikenprocessierups in gevaar komt nu veel kool- en pimplen sterven. Hierbij de link naar het artikel:

<https://www.ad.nl/binnenland/pimplen-gaan-massaal-dood-net-nu-ze-ons-van-de-jeukrups-moeten-verlossen~a6900aa8/>

Het ministerie van IenW heeft het RIVM gevraagd of er reden is om een zogenaamde vrijstelling te geven voor een bepaald bestrijdingsmiddel, EPRavage. Dat is een middel waarvan de fabrikant denkt dat het goed werkt. Formeel is het middel echter nog niet als biocide voor deze toepassing toegelaten in Nederland. Zo'n vrijstelling zou dan op basis van noodzaak versneld kunnen worden verleend. RIVM heeft deze beoordeling gedaan en komt tot conclusie dat er geen directe noodzaak is. Er zijn voldoende andere middelen/beschikbaar om de rups effectief te bestrijden. Het RIVM heeft hiervoor een snelle screening gedaan op basis van enkele deskundigen van het Kennisplatform Eikenprocessierupsbestrijding. Het RIVM is voorbereid op eventuele persvragen over deze bevindingen.

Nationaal Hitteplan

Een combinatie van een hittegolf met het coronavirus kan grote effecten hebben op de volksgezondheid. Deskundigen pleiten in een ingezonden brief in De Gelderlander/Algemeen Dagblad er voor om het nationale hitteplan aan te passen aan de coronatijd: <https://www.ad.nl/binnenland/hitegolf-extra-gevaarlijk-tijdens-coronacrisis-zwakkeren-sneller-in-de-problemen~ab2048dd/>

Rijnmond

Zaterdag 23 mei kwamen tientallen meldingen binnen bij de milieudienst DCMR over zwarte stoflaag. Het stof komt - vermoedelijk - van de kolen

van bedrijven aan de Maasvlakte naar Hoek van Holland gewaaid en zorgt voor een zwarte laag op tuinstoelen en -tafels. Enkele regionale media hebben hier aandacht aan besteed.

Social Media:

Het RIVM is op social media de afgelopen 7 dagen 36.899 genoemd en er waren 37.995 gerelateerde berichten. Totaal dus 74.894 berichten. Het nieuwe coronavirus (COVID-19) beheerst praktisch alle discussies, waarbij afgelopen week de discussie over het filmpje van Maurice de Hond, die zegt dat er besmetting via de lucht gaat en dat de 1,5 meter maatregel buiten niet nodig is. Twitter (33.528), Facebook (27.412) en nieuws (12.116) waren daarin de belangrijkste kanalen. Het aantal berichten is significant minder dan vorige week.

Meest bekeken eigen berichten:

Twitter (145k volgers): Update (22/5) 131.416 weergaves. (Alle updates hebben een hoog bereik)

Facebook (80,7 volgers): vanaf 1 juni onbeperkt mensen ontvangen (20/5) 3,7 miljoen bereikte accounts

LinkedIn (32k volgers): Promotie Marit de Lange (25/5) 8.601 weergaves

Instagram (43k volgers): 2e onderzoeksrunde gedragunit (22/4) 30,8k weergaves, De aankondiging van een kijkje achter de schermen doet het beter dan de dagelijkse updates

YouTube (2,1k abonnees): best bekeken Hooikoorts of COVID-19 (4,4K) totaal 13.7k weergaven

Vimeo (48 volgers): instructies mondkapjes (4/5) 6.828 weergaven.

Wetenschappelijke publicaties:

Issue	Auteurs	Titel	Tijdschrift	Afdeling
(Nieuwe) ziekten en resistenties (zoönosen)	de Rooij D., Rebel R., Hadjichristodoulou C., Belfroid E., Timen A.	Development of a competency profile for professionals involved in infectious disease preparedness and response in the air transport public health sector.	.;Plos One 2020; 15(5):e0233360. Open Access	LCI
	Wolters F., van de Bovenkamp J., van den Bosch B., van den Brink S., Broeders M., Chung N.H., Favie B., Goderski G., Kujipers J., Overdeest I., Rahamat-Langendoen J., Wijsman L., Melchers W.J., Meijer A.	Multi-center evaluation of cepheid xpertR xpress SARS-CoV-2 point-of-care test during the SARS-CoV-2 pandemic.	J Clin Virol 2020; 128:104426. Open Access	IDS
	van Kasteren P.B., van der Veer B., van den Brink S., Wijsman L., de Jonge J.,	Comparison of seven commercial RT-PCR diagnostic kits for COVID-	J Clin Virol 2020; 128:104412. Open Access	IDS

	van den Brandt A., Molenkamp R., Reusken C.B.E.M., Meijer A.	19.		
Vaccinaties	Lambert E.E., Corbière V., van Gaans-van den Brink J.A.M., Duijst M., Venkatesubramanian P.B., Simonetti E., Huynen M., Diavatopoulos D.D., Versteegen P., Berbers G.A.M., Mascart F., van Els C.A.C.M.	Uncovering distinct primary vaccination- dependent profiles in human Bordetella Pertussis specific CD4+ T-cell responses using a novel whole blood assay.	Vaccines 2020; 8(2):pii.e225. Open access	DMG
	Woestenberg P.J., Guevara Morel A.E., Bogaards J.A., Hooiveld M., van 't Schurink-Klooster T.M., Hoebe C.J.P.A., van der Sande M.A.B., van Benthem B.H.B.	.;Partial protective effect of bivalent HPV16/18 vaccination against anogenital warts in a large cohort of Dutch primary care patients.	Clin Infect Dis 2020; pii.ciaa582	EPI
Voeding / Voedsel	Stuber J.M., Vissers L.E.T., Verschuren W.M.M., Boer J.M.A., van der Schouw Y.T., Sluijs I.	Substitution among milk and yogurt products and the risk of incident type 2 diabetes in the EPIC-NL cohort.	J Human Nutr Diet 2020; advance online publication (ahead of print). Open Access	VPZ
Nanotechnologie	Wahle T., Sofranko A., Dekkers S., Miller M.R., Heusinkveld H.J., Albrecht C., Cassee F.R., Schins R.P.F.	Evaluation of neurological effects of cerium dioxide nanoparticles doped with different amounts of zirconium following inhalation exposure in mouse models of Alzheimer's and vascular disease.	Neurochem Int 2020; 104755 advance online publication (ahead of print). Open Address	DMG
Overig	Sprong C., Crépet A., Metruccio F., Blaznik U., Anagnostopoulos C., Christodoulou D.L., Jensen B.H., Kennedy M, te Biesebeek J.D., et.al.	Cumulative dietary risk assessment overarching different regulatory silos using a margin of exposure approach: A case study with three chemical silos.	Food Chem Toxicol 2020; 111416	VPZ
	Zwicker M.V., Nohlen H.U., Dalege J., Gruter ⁽¹⁰⁾⁽²⁴⁾ , ⁽¹⁹⁾⁽²⁴⁾ Harreveld F.	Applying an attitude network approach to consumer behaviour towards plastic.	J Environ Psychol 2020; 69:101433	V&Z
	Qu Q., Zhang Z., Peijnenburg W.J.G.M., Liu W., Lu T., Hu B., Chen J., Lin Z., Qian H.	Rhizosphere microbiome assembly and its impact on plant growth.	J Agric Food Chem 2020; 68(18):5024- 38	VSP

